

Gewasverzorging van vruchtgroenten is tijdrovend

Veel tijd en kwaliteit te winnen door

Directeur Edwin de la Combé (rechts) en bedrijfsleider Robert Lasschuyt: "We willen bij de gewasverzorging zo efficiënt mogelijk werken zonder concessies te doen aan de kwaliteit van dat werk."

Hoogopgaande vruchtgroenten, zoals aubergine, komkommer, paprika en tomaat vergen veel gewasverzorging. Dat begint bij het planten, maar ook het vastzetten, indraaien, snoeien en blad verwijderen verdient aandacht. Vooral het dieven/indraaien en het blad plukken/snijden kosten veel tijd en aandacht. Alle reden om alle benodigde handelingen eens kritisch tegen het licht te houden.

TEKST EN BEELD: TON HENDRIX

Per hectare kost de gewasverzorging bij tomaat jaarlijks ruim 4.000 uur op een totaal van ongeveer 9.000 uur. De gewasverzorging kost dus veel tijd en geld. Directeur Edwin de la Combé bij Van Vliet cherrytomaten in Maasdijk en Robert Lasschuyt, bedrijfsleider op een van de bedrijven, hebben de gewasverzorging kritisch onder de loep genomen. Ze willen zo efficiënt mogelijk werken zonder concessies te doen aan de kwaliteit van het werk. Onderstaand hun ervaringen van het planten tot en met de oogst.

Planten met oogswagen

De plantenkweker gebruikt een etagewagen voor de aanvoer van planten. Een medewerker van Van Vliet zet de bakken met planten in de schuur over op een oogswagen voor tomaten met boven- en onderrek. Op een oogswagen zet hij 12 bakken met planten. Dat is meer dan op een buisrailwagen. Een Robocar brengt de

wagens met planten naar de werkplek. De planters pakken een wagen met planten en verdelen deze in de kap over de matten, die op hoogliggende goten liggen. Tegelijk met het neerzetten van een plant steekt de medewerker de steker op de pot. De lege bakken gaan vervolgens terug op de oogswagen.

Door deze werkwijze hoeven de medewerkers geen bakken over te laden op het hoofdpad. Normaal loopt iedereen elkaar daar voor de voeten en gaat veel tijd verloren met wachten. Robert Lasschuyt: "Bij het planten was het altijd een wespennest op het hoofdpad. Nu is het daar rustig."

Vier kleuren touw

De plantafstand bedraagt 50 cm, er staan ongeveer 2,5 stengels per m². In de loop van de tijd neemt dat toe naar ongeveer 5 stengels. Lasschuyt: "We willen graag voorkomen dat de mensen, die de extra

koppen laten doorgroeien, zich vergissen en daardoor een ongelijk aantal stengels per mat krijgen. Daarom gebruiken we voor elke stengel per mat een touwtje met een eigen kleur. Op een mat staan twee dubbele planten. Elke stengel heeft dus zijn eigen kleur touw: rood, wit, blauw en geel. Daardoor moeten de medewerkers het touw in vier werkgangen ophangen. Om te voorkomen dat de staarten van het touw in elkaar komen, gebruikt deze ondernemer uitsluitend vrije val-haken met een elastiekje of clipje. Haken met een vrije val staart wil de bedrijfsleider niet gebruiken omdat deze staarten teveel in lengte variëren en omdat ze in elkaar en in de planten blijven haken. Vooral bij de grote planten die Van Vliet gebruikt, is dat een probleem. Daarom neemt hij de extra kosten van een duurdere haak voor lief. Het touw wordt direct na het ophangen met een grote lus en een platte knoop onder een blad vastgezet. Daarbij zetten de mede-

een zorgvuldige analyse

werkers de planten direct scheef waardoor deze in de goede 'zakrichting' hangt.

Iedereen zijn eigen vak

Bij het dieven en indraaien hebben alle medewerkers een eigen vak van vier tralies. Dit zijn allemaal vaste mensen van een uitzendbureau. Deze medewerkers draaien iedere dag ongeveer hetzelfde aantal planten in.

Deze mensen krijgen zowel een beoordeling voor hun prestatie als een beoordeling van de kwaliteit van het geleverde werk. Lasschuyt: "Daarbij let ik op dat er geen blad of tros tussen touw en stengel zit, dat ze boven de tros met ruime slagen draaien, dat ze maximaal één slag van tros tot tros gebruiken en dat er geen kop-of-bladbreuk is."

De bedrijfsleider: "Indraaien is het touw om de stengel draaien en niet de stengel om het touw wikkelen. We letten er streng op dat de mensen dit goed leren. In het begin controleer ik dat zeer regelmatig. Als je koppen wil breken dan draai je de stengel in het touw. Goede draaiers doen het andersom."

Trossnoeien en indraaien apart

Het snoeien van de trossen gebeurt niet gelijktijdig met het indraaien omdat veel mensen niet graag bewerkingen gecombineerd uitvoeren. Het gescheiden uitvoeren van deze taken resulteert in een hogere prestatie.

Zeker bij tomaten moeten alle vruchten aan een tros perfect te zijn. Daarom knippen bij Van Vliet de medewerkers het blad met een schaarje.

Deze bewerking wordt door andere mensen uitgevoerd dan het dieven en indraaien. Ook deze medewerkers hebben hun eigen vak en bewerken iedere dag hetzelfde aantal planten. De bedrijfsleider: "Ook bij trossnoeien letten wij erg op de kwaliteit van het werk. Als we afspreken dat er zes vruchten aan een tros komen, dan moeten dat er ook zes zijn en niet vijf of zeven. Daar let ik streng op. Regelmatig maak ik een rondje om te zien of iedereen zich aan deze afspraken houdt."

Degene die zich niet aan de afspraken houdt, kan de bonus vergeten, bovendien spreekt de bedrijfsleider hem of haar hartig toe. "Wij streven naar een kwaliteitsproduct, dus dat leveren wij ook. Onze mensen moeten daar volledig aan mee werken."

Ook laten zakken apart

De afstand tussen de kop van de plant en de draad bedraagt in het begin ongeveer een meter. Daardoor is het laten zakken niet te combineren met andere bewerkingen zoals dieven of trossnoeien. Ook bij deze bewerking heeft iedereen zijn eigen vakken waardoor ze de slecht uitgevoerde werkzaamheden van de voorgaande keer zelf weer tegen komen. Alleen al daardoor werken ze altijd netjes. Lasschuyt: "Er ontstaat veel schade aan de zwaar beladen trossen als de planten te hard op de draad vallen. Zowel aan de plant zelf als aan de buurplant. Dat willen we te allen tijde voorkomen".

Alles meteen goed uitvoeren

Directeur Edwin de la Combé: "Ons streven is alle bewerkingen direct goed te doen. Dus geen correcties achteraf. Door de mensen eigen vakken te geven komen ze zichzelf tegen. Daarop kunnen wij ze aanspreken. Niet alleen door de directe controle door de bedrijfsleiders, maar ook bij de oogst. Door de padregistratie leggen wij vast wie waar gewerkt heeft en we krijgen informatie over de productie per pad. Daarop kunnen we de betreffende medewerker rechtstreeks aanspreken als er afwijkingen zijn. Het kan gebeuren dat een paadje eens iets minder produceert, maar als een heel vak achterblijft in kwaliteit of in productie dan gaan we terdege na waardoor dat is veroorzaakt."

Hij vervolgt: "Onze medewerkers en vooral de Poolse werknemers, waar wij al jaren

Indraaien is het touw om de stengel draaien en niet de stengel om het touw wikkelen.

goede ervaringen mee hebben, willen simpele bewerkingen. Dus wij combineren niets en iedereen heeft zijn eigen vak. Dat voorkomt discussie achteraf en is het voor iedereen duidelijk."

Blad knippen met schaarje

De la Combé: "Om beschadiging aan trossen te voorkomen, knippen we het blad met een schaarje. Zeker bij tomaten moeten alle vruchten aan een tros perfect te zijn. Als je met een mesje snel blad snijdt, raak je wel eens een vrucht van een onderstaande tros. Dat willen wij absoluut niet. We telen rassen met stug blad en we willen geen Botrytis. Daarom knippen we al het blad zo kort mogelijk langs de stam af. Daarop controleren we streng. Knippen kost in tegenstelling tot snijden ongeveer 1,5 minuut per 100 planten extra. Dat nemen we dan maar voor lief.

De gewasverzorging van vruchtgroenten is arbeidsintensief. Vooral tomaten vragen veel verzorgingsarbeid. Om dit te minimaliseren en goed te doen hebben de medewerkers bij Van Vliet allemaal hun eigen kappen. Daardoor komen zij zichzelf tegen als ze het werk een keer minder goed uitvoeren. De bedrijfsleiders geven de mensen goede instructies en controleren regelmatig of ze het werk nog steeds volgens afspraak uitvoeren. De bedrijfsleiding heeft alle bewerkingen geanalyseerd zodat de werkzaamheden zo gemakkelijk en zo snel mogelijk zijn uit te voeren.

SAMENVATTING